

Vuxenutbildningens plan mot diskriminering och kränkande behandling

Författaren Håkan Johansson

Datum 2023 02 01

Piteå kommun

Bästa elev!

Du har valt att läsa hos oss på Vuxenutbildningen vilket vi tycker är mycket roligt. Du som elev är viktig för oss. Vi vill att du ska må bra och känna dig trygg, att miljön i skolan är trivsamt och att du blir behandlad med respekt. Just därför är vår plan mot diskriminering och kränkande behandling viktig för dig, dina klasskamrater och oss personal. Innehållet beskriver hur vi på Vuxenutbildningen arbetar för att motverka alla typer av diskrimineringar och kränkningar samt hur du som elev kan få hjälp och stöd i frågor gällande likabehandling. Tillsammans skapar vi en skola där alla känner sig trygga och korrekt behandlade!

/ Personalen inom Vuxenutbildningen i Piteå

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Planen omfattar samtliga skolformer och vägledning inom Vuxenutbildningen i Piteå kommun. Undantaget yrkeshögskolan som bedrivs inom ramen för Piteå kommun som har en egen upprättad plan.

Ansvariga för planen

Huvudman är ansvarig för att det varje år upprättas en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planen fastställs av Vuxenutbildningens avdelningschef, och rektorerna samt enhetschef vägledning och omvärld har det övergripande ansvaret för att se till att planen följs.

Vår vision

Alla elever inom Vuxenutbildningen ska känna sig trygga, sedda och respekterade. Vuxenutbildningen ska skapa och upprätthålla en miljö där man vågar vara sig själv och respekterar allas lika värde.

Planen gäller

2023-02-01 – 2024-01-31

Elevernas delaktighet

Varje ny elev inom Vuxenutbildningen får information om planen mot diskriminering och kränkande behandling via antagningsbesked, välkomstbrev samt i förekommande fall vid kursstart. Planen i sin helhet finns tillgänglig på Vuxenutbildningens hemsida. För SFI delas dokument ut på lätt svenska samt på modersmål. De tittar även på film och diskuterar muntligt/ger exempel vid kursstart.

Vid skol/kursråd samt samtal ges elever tillfälle att komma med inspel till arbetet med planen, detta sker löpande. Kan de inte delta i skol/kursråd finns möjlighet att lämna synpunkter och förslag via hemsidan, e-post samt enkäter.

Vuxenutbildningen har även rutiner för klagomålshantering som bidrar till delaktighet och inflytande.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vuxenutbildningen vänder sig till vuxna. I enstaka fall kan elever under 18 år förekomma och då inkluderas även vårdnadshavare alternativt god man.

Personalens delaktighet

Vid arbetsplatsträffar samt samtal har personalen möjlighet att komma med inspel i arbetet med planen, detta sker löpande. Personalen ges även möjlighet att lämna synpunkter och vara aktiv i uppföljning av planen efter årets slut.

Upphandlade utbildningsleverantörer ska enligt upphandlingsavtal agera i enlighet med kommunens plan samt följa upprättade rutiner.

Rutiner vid diskriminering och kränkande behandling

Utgångspunkt

Vuxenutbildningen ska sträva efter nolltolerans vad gäller trakasserier, diskriminering och kränkande behandling. Alla typer av trakasserier, diskrimineringar och kränkande behandlingar ska motverkas. Verksamhetens plan mot diskriminering och kränkande behandling har som syfte att främja elevers lika rättigheter samt att förebygga och förhindra kränkande behandling, diskriminering och trakasserier på grund av; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder.

Arbetet utgår från Skollagen (2010:800) samt Diskrimineringslagen (2008:567).

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Kursråd/skolråd, individuella samtal, utvärderingar av kurser samt enkäter är metoder för att tidigt upptäcka eventuella trakasserier eller kränkande behandling. Lärare eller annan personal som själv uppmärksammar eller som får kännedom om att en sökande eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling är skyldiga att anmäla detta till rektor. Rektor är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen. Vid kränkning av personal hänvisas till annan lagstiftning.

Personal som sökande och elever (vårdnadshavare) kan vända sig till

All personal inom Vuxenutbildningen ansvarar för att arbeta förebyggande, motverka, upptäcka handlingar och attityder som är kränkande och diskriminerande. Sökande och elever kan anmäla upplevelse av kränkande behandling till all personal inom Vuxenutbildningen, personalen i sin tur ska sedan föra informationen vidare till rektor (om det inte är rektor som direkt tagit emot informationen). Anmälan kan ske både muntligt och skriftligt. Rektor är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Skollagen (2010:800) anger att lärare eller annan personal som själv uppmärksammar eller får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling av andra elever är skyldiga att informera/anmäla detta till rektor. Rektor är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen. Avdelningschef har enligt delegation ansvar att utreda händelsen skyndsamt. Det sker genom att avdelningschef ger rektor i uppdrag att kontakta de berörda och utreda händelsen. Därefter tar avdelningschef beslut om att vidta eventuella relevanta åtgärder. Beroende på typ av händelse kan även anmälan till annan myndighet vara aktuellt.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Skollagen (2010:800) anger att lärare eller annan personal som uppmärksammar eller får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling av personal är skyldiga att informera/anmäla detta till rektorn. Rektor är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.

Avdelningschef har enligt delegation ansvar att utreda händelsen skyndsamt. Det sker genom att avdelningschef ger rektor i uppdrag att kontakta de berörda och utreda händelsen.

Om rektor är den som uppges trakassera, diskriminera eller kränka ska information/anmälan om detta ske direkt till avdelningschef som utreder händelsen själv alternativt ger uppdraget till annan lämplig person inom förvaltningen. Därefter tar avdelningschef beslut om att vidta eventuella relevanta åtgärder. Beroende på typ av händelse kan även anmälan till annan myndighet vara aktuellt.

Rutiner för uppföljning

Varje händelse utreds enligt rutin och kan leda till åtgärd som är i överensstämmelse med lag och förordning. Uppföljningen sker systematiskt till händelsen anses utagerad. All uppföljning dokumenteras.

Rutiner för dokumentation

Varje utredning skall dokumenteras av den som fått utredningsuppdraget genom att föra anteckning om händelsens art, datum, analys och åtgärd. Möten och samtal om händelsen som varit nödvändiga för utredningen skall dokumenteras.

Ansvarsförhållande

Enligt 6 kap 10 § Skollagen: *”Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden”.*

Gällande anmälan till huvudman anmäls upplevelser av diskriminering/kränkande behandling till nämndsordförande i direkt anslutning till händelsen. Uppföljning redovisas vid kommande nämndsmöte. Det sker även en årlig sammanställning där antal och typ av anmälningar samt vidtagna åtgärder redovisas. Detta ligger sedan till grund för övergripande beslut om vidare åtgärder. Vuxenutbildningens avdelningschef ansvarar enligt delegation för att utredning sker och att relevanta åtgärder vidtas.

Utvärdering av fjolårets plan samt kartläggning av nuläge för årets insatser och åtgärder

Områden som berörs i utvärderingen och kartläggningen

Kränkande behandling samt trakasserier och diskriminering som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder.

Utvärderings- och kartläggningsmetoder

Genom elevenkäter, skol/kursråd och vid samtal har eleverna getts möjlighet att komma med inspel till arbetet med planen samt att ge uttryck för tankar och åsikter om de upplever att det förekommer eller finns risker för diskriminering och kränkande behandling i verksamheten. Eleverna har även uppmuntrats till att belysa det som främjar de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. De har också haft möjlighet att lämna synpunkter och förslag via Vuxenutbildningens hemsida och e-post. Vuxenutbildningen har även rutiner för klagomålshantering som bidrar till delaktighet och inflytande.

På arbetsplatsträffar och vid samtal har personal getts möjlighet att ge uttryck för tankar och åsikter om de upplever att det förekommer eller finns risker för diskriminering och kränkande behandling i verksamheten. Efter fjolårets slut har även all personal fått tillfälle att reflektera över planen och dess effekter samt komma med förslag på nya främjande och förebyggande insatser. Analys av enskilda händelser brukar också ligga till grund för kartläggningen men inga enskilda händelser har uppmärksammats under 2022. Även omvärldsbevakning och analys av statistik ligger till grund för kartläggning av nuläge för årets insatser och åtgärder.

Utvärderingen av fjolårets plan

Främjande insatser

- Mångfaldsdagen genomfördes inte i oktober 2022 av olika anledningar, det pågick bland annat förberedelser för flytt av hela verksamheten. Dagen brukar vara mycket uppskattad och utgångspunkten är den ska fortsätta vara en årlig återkommande aktivitet.
- Nyanställd personal har fått information om planen samt gången för anmälan vid upplevelse av kränkande behandling vid introduktionen till anställningen. Varje ny elev inom Vuxenutbildningen har fått information om planen mot diskriminering och kränkande behandling via antagningsbesked alternativt välkomstbrev samt i förekommande fall vid kursstart. Vid tillfälle informerar studie- och yrkesvägledarna nya elever om webbsidan ”*För dig som elev*” där planen finns att ta del av. För SFI har det delats ut dokument på lätt svenska samt på modersmål. De har även tittat på film och diskuterat muntligt/ger exempel vid kursstart. Upplevelsen är att detta har bidragit till ökad medvetenhet och bör därför fortgå under 2023.
- Tavlor med Vuxenutbildningens värdegrundsord på sju olika språk har varit utplacerade i Studiecentrums lokaler. Tavlorna har gett möjlighet till samtal med elever kring dessa viktiga ord både spontant samt kopplat till specifik undervisning. Dessa tavlor ska sättas upp i de nya lokalerna på Lärcentrum och fortsätta användas som verktyg i form av främjande värdegrundsarbete tillsammans med eleverna. Likadana tavlor finns att tillgå på Stadsporten för att användas vid utställning med passande teman.
- Fokus på relationens betydelse mellan elev, lärare/studie- och yrkesvägledare i främjande syfte kopplat till trygghet, trivsel och lärande. Kompetensutvecklingsinsatser kring hur man kan använda hälsofrämjande konkreta verktyg, olika mötesformer samt samtalsmetodik vid elevmöten med fokus på vuxenstuderande och deras förutsättningar för livslångt lärande och deltagande i studier har genomförts inom ramen för LINN-projektet (Lärcentrum I Norra Norrland). NPF-fokus för all personal, olika föreläsningar samt deltagande i nätverk kopplat till relationsbyggande insatser har varit väldigt uppskattat och bidragit till samsyn, höjd kompetens samt verksamhetsutveckling. Denna satsning kommer att fortgå under 2023, bland annat genom en utbildningsinsats i Supported Education för all personal i verksamheten med syfte att arbeta för ”En Vuxenutbildning”.

Förebyggande åtgärder

– **Likvärdig utbildning för elever med stödbehov i studiesituationen**

Personalen upplever att verksamheten kan erbjuda relativt många kompensatoriska insatser men att det fortfarande inte är tydligt strukturerat. Det innebär att utbudet inte tillämpas på det sätt som det är tänkt. Elever riskerar då att inte erbjudas det stöd och den likvärdiga utbildningen som de har behov av. Fortsatt arbete med att säkerställa att stöd erbjuds genom att tydliggöra utbud, rutiner samt dokumentation för detta bör därför fortgå under 2023. Ett område som finns

– **Kulturkrockar**

Personal och chefer har deltagit i kommunens utbildningsinsatser kring Våld i nära relationer och arbetat vidare med det i verksamheten. Den planerade temadagen genomfördes inte under året. Bedömningen är att behovet av åtgärder finns kvar och att dessa bör därför fortgå under 2023.

– **Värdegrundsfrågor i olika branscher**

Verksamheten har haft färre elever ute på APL under 2022 på grund av lägre söktryck samt efterdyningar från pandemin. Detta har gjort att kontakten med arbetsgivare har minskat under året vilket har påverkat detta mål och möjligheterna att vidta åtgärder. Upplevelsen är ändå att verksamheten har arbetat och belyst frågan i de kontakter och olika forum man mött arbetsgivare, handledare, externa utbildningsleverantörer samt elever, så påverkansarbetet har fortgått enligt beslutade åtgärder men i mindre omfattning. Under 2023 är målsättningen att fler elever ska komma ut på APL och att kontakterna med arbetsgivarna ska öka, vilket gör att åtgärderna bör fortgå även under 2023.

Kartläggning av nuläge för årets insatser och åtgärder

Utvärderingen av fjolårets plan visar på behov av att behålla och bygga vidare på föregående års främjande insatser och förebyggande åtgärder. Inga nya områden har identifierats under året.

Främjande insatser 2023

- Mångfaldsdagen genomförs i oktober varje år i samband med FN-dagen. Dagen innehåller aktiviteter för elever som är på plats på skolan. Mångfaldsdagen ska vara en årlig återkommande aktivitet.
- Nyanställd personal ska få information om planen samt gången för anmälan vid upplevelse av kränkande behandling vid introduktionen till anställningen. Varje ny elev inom Vuxenutbildningen ska få information om planen mot diskriminering och kränkande behandling via antagningsbesked, välkomstbrev samt i förekommande fall vid vägledning samt kursstart. För SFI ska det delas ut dokument på lätt svenska samt på modersmål. De ska även titta på film och diskutera muntligt/ge exempel vid kursstart.
- Tavlor med Vuxenutbildningens värdegrundsord på sju olika språk ska sättas upp i Vuxenutbildningens nya lokaler på Lärcentrum. Tavlorna ger möjlighet till samtal kring dessa viktiga ord både spontant samt kopplat till specifik undervisning. Dessa tavlor ska fortsatt användas som verktyg i form av främjande värdegrundsarbete tillsammans med eleverna. Likadana tavlor finns att tillgå på Stadsporten för att användas vid utställning med passande teman.
- Fortsatt satsning och fokus på relationens betydelse mellan elev, lärare/studie- och yrkesvägledare i främjande syfte kopplat till trygghet, trivsel och lärande. Kompetensutvecklingsinsatser kring hur man kan använda hälsofrämjande konkreta verktyg, olika mötesformer samt samtalsmetodik vid elevmöten med fokus på NPF, vuxenstuderande och deras förutsättningar för livslångt lärande och deltagande i studier kommer fortgå under 2023. Detta bland annat genom en utbildningsinsats i Supported Education för all personal i verksamheten.

Förebyggande åtgärder 2023

Likvärdig utbildning för elever med stödbehov i studiesituationen

Personalen upplever att verksamheten kan erbjuda relativt många kompensatoriska insatser i form av extra anpassningar samt pedagogiska hjälpmedel men att det inte är tydligt strukturerat. Det innebär att utbudet inte tillämpas på det sätt som det är tänkt. Elever riskerar då att inte erbjudas det stöd och den likvärdiga utbildningen som de har behov av och utsätts då för en form av diskriminering när de inte får förutsättningar att klara sina studier.

Analys

Under 2022 var fokus att säkerställa att elever får de kompensatoriska insatser som de har behov av kopplat till sin studiesituation genom utökad tillämpning av utbud och stöd oberoende val av utbildningsform. Detta har inte skett i någon större utsträckning och behöver därför fortgå under 2023.

Mål

Vuxenutbildningens elever ska erbjudas kompensatoriska insatser baserat på elevens behov i form av extra anpassningar och pedagogiska hjälpmedel med utgångspunkt i likvärdig utbildning oavsett val av utbildningsform.

Åtgärder

- Kartlägga och tydliggöra för personalen vilka kompensatoriska insatser som finns i verksamheten och hur de ska erbjudas.
- Säkerställa att kompensatoriska insatser erbjuds och tillämpas genom att tydliggöra utbud, rutiner samt dokumentation oavsett val av utbildningsform.

Ansvarig för genomförande

- Rektorerne ansvarar för uppdrag samt uppföljning kring tillämpning av kompensatoriska insatser. Detta med hjälp av försteläraryupdraget ”Funktionellt stöd” som omfattar; Utveckla metoder för arbetet med att möjliggöra för fler elever att klara sina kurser. Särskilt fokus på deltagare med NPF-diagnoser (motsvarande) som har stödbehov (i hela verksamheten). Öka kompetensen när det gäller det kompensatoriska uppdraget och läroprocesser.

Uppföljning och utvärdering

Åtgärderna följs upp vid årets slut när likabehandlingsplanen utvärderas.

Kulturkrockar

Inom Vuxenutbildningen läser elever med många olika nationaliteter. Under åren har det uppstått diskussioner mellan elever som ibland har uppfattats som kränkande. Diskussionerna har ofta bottnat i olika syn på värdegrund, hur man förväntas bemöta varandra samt hur det svenska samhället fungerar kontra andra kulturer.

Analys

Aspekter kring kulturellt olik tänkande tas upp i olika sammanhang t ex i projekt riktat mot utrikesfödda samt under lektionstid i form av fakta och samtal. Upplevelsen är att detta bidrar till ökad förståelse och kunskap om olika kulturer, vilket har resulterat i färre missförstånd och konflikter. Detta är något som verksamheten aktivt bör arbeta vidare med för att bibehålla den positiva utvecklingen.

Mål

Alla elever samt personal ska bemötas med respekt oavsett ursprung och kulturell bakgrund. Ökad medvetenhet och förståelse för andra kulturer samt för hur det svenska samhället fungerar.

Åtgärder

- Vid vägledning informera om svenska samhället, normer och värden kopplat till arbete och utbildning.
- Kontinuerliga samtal i klasserna med fokus på kulturella olikheter, bemötandefrågor, respekt och tolerans.
- Samverkan med andra aktörer i form av nätverksträffar etc.
- Temadag för Vuxenutbildningens personal för ökad kunskap om kulturella olikheter.

Ansvarig för genomförande

- Respektive studie- och yrkesvägledare ansvarar för information vid vägledning.
- Respektive lärare ansvarar för genomförande av samtal i klasserna.
- Utsedd personal deltar på nätverksträffar.
- Avdelningschef, rektorer samt enhetschef vägledning och omvärld ansvarar för att temadag genomförs.

Uppföljning och utvärdering

Åtgärderna följs upp vid årets slut när likabehandlingsplanen utvärderas.

Värdegrundsfrågor i olika branscher

Under åren har det framkommit att det har funnits arbetsplatser inom olika branscher som haft ett språkbruk och ett bemötande som ibland upplevts som kränkande för elever som genomfört arbetsplatsförlagt lärande där.

Analys

Detta kan resultera i att elever inte får en utbildningssituation som de trivs i vilket i sin tur kan resultera i att de inte slutför sin utbildning. Att elever väljer att inte utbilda sig inom dessa branscher trots att viljan finns.

Mål

Alla våra elever som är ute på arbetsplatsförlagt lärande ska känna sig trygga, respekterade och väl bemötta.

Åtgärder

- Uppmana arbetsgivare till deltagande i handledarutbildning.
- Tydliggöra skolans värdegrund för chefer och handledare på yrkesråd och andra forum där arbetsgivare finns med.
- Arbeta för att ökad medvetenhet hos eleverna gällande hur de i sin tur ska agera ute på arbetsplatsen för att motverka trakasserier och kränkningar (då de själva blir anställda).
- Kontinuerligt efterfråga hur externa utbildningsanordnare arbetar för att förebygga kränkningar på APL i enlighet med avtalet.

Ansvarig för genomförande

- Utsedd personal som möter arbetsgivare och deltar i olika forum där denna fråga lämpligt kan lyftas ansvarar för att göra det.
- Respektive lärare samt studie- och yrkesvägledare ansvarar för genomförande av samtal med elever.
- Rektor för upphandlad utbildning ansvarar för att följa upp det förebyggande arbetet med de externa utbildningsleverantörerna.

Uppföljning och utvärdering

Åtgärderna följs upp vid årets slut när likabehandlingsplanen utvärderas.

Utvärdering av årets plan

Årets plan ska följas upp och utvärderas senast

2024-01-31

Hur årets plan ska följas upp och utvärderas

Planen och åtgärderna ska utvärderas genom uppföljning av elevenkäter, protokoll från skol/kursråd samt minnesanteckningar från elevsamtal. Efter årets slut kommer all personal fått tillfälle att reflektera över planen och analysera dess effekter samt komma förslag på nya främjande och förebyggande insatser för kommande år.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Vuxenutbildningens avdelningschef ansvarar genom delegation för att rektorerna samt enhetschef vägledning och omvärld utvärderar planen tillsammans med övrig personal.